

Overvågningskomitéens udtalelse vedrørende forslag til ekstraordinær ændring af CAP-planen.

Landbrugsstyrelsen har i perioden 15. – 31. maj 2023 sendt forslag til ekstraordinær ændring af CAP-planen i skriftlig høring i Overvågningskomitéen for CAP-planen.

Forslaget til ændring af CAP-planen indeholder justeringer af den fastsatte fleksibilitet for de planlagte enhedsbeløb (støttesatser) for bio-ordningerne. Disse justeringer skal sikre bedre udnyttelse af de tildelte midler under søjle I for 2023 og forventes ligeledes at kunne anvendes de efterfølgende år.

De konkrete justeringer fremgår af følgende oversigt:

Ordning:	Ændring:
Biodiversitet & bæredygtighed	Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb hæves fra + 10. pct. til + 65. pct.
Ekstensivering med slæt	Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb hæves fra + 10. pct. til + 54. pct.
Miljø-og klimavenligt græs	Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb hæves fra + 10. pct. til + 39. pct.
Varieret planteproduktion	Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb hæves fra + 10. pct. til + 26. pct.
Økologisk arealstøtte	<p>Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb for ØA basisstøtte hæves fra + 10. pct. til + 65 pct.</p> <p>Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb for ØA N-reduktion hæves fra + 10. pct. til + 65 pct.</p> <p>Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb for ØA Omlægningstillæg hæves fra + 10. pct. til + 12,5 pct.</p> <p>Den maksimale fleksibilitet for det planlagte enhedsbeløb for ØA Frugt og bær hæves fra + 10. pct. til + 19,5 pct.</p>

Ved udløbet af høringsfristen havde følgende medlemmer af Overvågningskomitéen fremsendt bemærkninger til forslaget til ekstraordinær ændring af CAP-planen: Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Finans Danmark, Økologisk Landsforening, Miljøstyrelsen, EU-Kommissionen, Landbrug & Fødevarer samt fælles høringssvar fra Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Jægerforbund.

Nedenfor gengives de fremsendte bemærkninger til forslaget til udvælgelseskræfter samt Landbrugsstyrelsens opfølgning herpå:

Part	Bemærkninger	Opfølgning
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	Har ingen bemærkninger.	Ingen opfølgning.
Finans Danmark	<p>Støtter forligskredsens beslutning om en ekstraordinær ændringsanmodning, som vil sikre bedre udnyttelse af de tildelte midler i fremtiden. Finans Danmark havde ikke bemærkninger til de konkrete foreslåede justeringer af den fastsatte fleksibilitet for de planlagte enhedsbeløb (støttesatser) for bio-ordningerne.</p> <p>Finans Danmark bemærker desuden, at muligheden for en ændringsanmodning samtidig er en anledning til at åbne for en løbende ansøgningsrunde for etableringsstøtten til unge landbrugere. Finans Danmark finder det ikke hensigtsmæssigt i forhold til ordningens hensigt og virkning, at der ikke bliver løbende ansøgningsadgang og tildeling, således at støttebeløbet kan indgå direkte i den unge landbrugers etableringsfinansiering. Det skaber stor usikkerhed for den unge landbruger, der ikke vil kunne vide sig sikker på at opnå tildeling af etableringsstøtten og usikkerhed i forhold til den øvrige finansiering af den unge landbruger hos et penge- og realkreditinstitut.</p>	<p>Ingen opfølgning i forhold til de foreslåede justeringer i bio-ordningerne.</p> <p>Forslaget om at ændre i ordningen for etableringsstøtte til unge landbrugere er ikke imødekommet. En løbende ansøgningsrunde vil ikke være hensigtsmæssig, da EU-reguleringen stiller krav om, at der foretages en prioritering af de indkomne ansøgninger, før sagsbehandlingen kan påbegyndes, og først derefter kan der gives tilsagn eller afslag.</p>
Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening har ikke indvendinger mod forslaget til ændring af CAP-planen, men mener situationen understreger, at støttesystemet med fordel skal indrettes på en ny måde, hvor pengene følger resultater, fremfor at man skal budgettere forventet søgning på konkurrerende ordninger. Det vil sikre langt større effekt, og det vil forebygge fejlskøn.</p> <p>Økologisk Landsforening bemærker, at muligheden foreligger for at have valgt en anden opbygning, jf. betragtning nr. 42, 43 og 47 i forordning (EU) 2021/2115 og artikel 12 og 13.</p>	<p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i forhold til de foreslåede justeringer i CAP-planen.</p> <p>Landbrugsstyrelsen noterer sig de øvrige bemærkninger om en anden indretning af støttesystemet, der ikke vedrører den aktuelle justering af bio-ord-</p>

	<p>Økologisk Landsforening henviser også til for- eningens model ”Pris på bæredygtighed”, der ta- ger afsæt i de muligheder, der er givet i EU- for- ordningen for strategiske CAP-planer https://okologi.dk/vi-arbejder-for/maerkesa-ger/pris-paa-baeredygtighed/</p>	<p>ningerne. Bemærknin- gerne tages med i det vi- dere arbejde.</p>
Miljøstyrel- sen	<p>Miljøstyrelsen ønsker at gøre Overvågningskomi- téens medlemmer opmærksom på en aktuel pro- blemstilling vedr. forslag til ændring af den stra- tegiske CAP-plan for 2023.</p> <p>Det drejer sig om lodsejerincitament til at indgå i de 1-årige bioordninger contra de permanente udtagningsordninger som følge af forslaget til ekstraordinær ændring af CAP-planen og den fo- reslåede fleksibilitet særligt for bio-ordningen ”Ekstensivering med slæt”. ”Ekstensivering med slæt” er målrettet kulstofrige (min. 6 % kulstof) omdriftsarealer og kan i nogle tilfælde muligvis bidrage til at fjerne næringsstoffer fra arealerne, der efterfølges af en varig udtagning. Økonomisk set er ekstensivering med slæt mere favorabel for lodsejere end varig udtagning og forpligtigelserne er mindre, da der ikke er tale om en varig eksten- sivering. Hvis satsen for ordningen øges, kan det gøre udtagningsordningerne med varig eksten- sivering af omdriftsarealer mindre attraktive.</p>	<p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i forhold til de foreslåede justeringer i CAP-planen.</p> <p>Landbrugsstyrelsen gør opmærksom på, at de planlagte satser ikke for- øges i den ekstraordinære planændring. Det er alene fleksibiliteten til at udbe- tale en højere sats i til- fælde af overskud af mid- ller på bio-ordningerne ved lavere søgning end bud- getteret i det pågældende år.</p> <p>Landbrugsstyrelsen note- rer sig de øvrige bemærk- ninger. Der er løbende fo- kus på, hvordan det un- derstøttes bedst muligt, at de relevante arealer udta- ges permanent, herunder hvordan ordningerne spil- ler sammen.</p>
EU-Kom- missionen	<p>The Commission in its advisory capacity would have the following comments to the proposal:</p> <p>The proposal intends to increase the use of the funds allocated from EAGF for eco-schemes for 2023 and the following years, by increasing the maximum unit amounts for eco-schemes. The Commission would like to signal that if that change is included in a request for amendment, it will have significant reservations as regards the impact of the proposed changes to the CAP Plan on support payments for eco-schemes in 2023. In the Commission’s view, the proposed change would have retroactive effects considering that</p>	<p>Ingen opfølgning i forhold til de foreslåede justerin- ger i bio-ordningerne.</p> <p>Forslaget indeholder en justering af den fastsatte fleksibilitet for forøgelse af planlagt maksimumsbeløb per hektar, mens planlagt støttebeløb per hektar for- bliver uændret. Den fore- slåede ændring får rets- virkning efter Kommissio-</p>

	<p>applications for claim year 2023 for eco-schemes are finalised and the application period in 2023 has already been closed.</p> <p>As Denmark intends to apply the increased unit amount of support for eco-schemes only to those beneficiaries who have submitted applications in the past, there is a risk that legitimate expectations would be impacted. There is also a risk of discrimination as those who have not applied for the eco-scheme based on the previous conditions would no longer be able to change their decision given that the application period is closed and given that they may no longer be in a position to meet the eco-scheme conditions in 2023.</p> <p>The Danish authorities are invited to explain how they will assure respect of the basic Union law principles of non-discrimination and respect of legitimate expectations as regards the modification of eco-schemes in the claim year 2023.</p>	<p>nens godkendelse af ændringen og får, afhængig af den nationale beslutning om at anvende fleksibiliteten, først virkning for udbetaling af tilskud efter godkendelsen af ændringen. Den foreslåede ændring vil ikke være bebyrðende for ansøgerne, idet ændringen er begrænset til forøgelse af det udbetalte støttebeløb per hektar set i forhold til det planlagte støttebeløb.</p> <p>Landbrugerne, som har søgt ordningen, har truffet deres beslutning på grundlag af det fastsatte støttebeløb per hektar. Forslaget indebærer ikke forskelsbehandling mellem landbrugerne, da der med forslaget ikke ændres på forhold, der indgik i landbrugernes reelle beslutningsgrundlag på ansøgningstidspunktet.</p> <p>Landbrugerne kan ikke have nogen berettiget forventning om, at støttebeløbet per hektar bliver højere end det planlagte støttebeløb, idet landbrugeren på ansøgningstidspunktet ikke kender det samlede ansøgte areal for ordningen, og idet medlemsstaten ikke er forpligtet til at forhøje det planlagte støttebeløb per hektar f.eks. ved underansøgning af ordningen set i forhold til den planlagte arealmålsætning for ordningen. Ansøgernes berettigede</p>
--	--	---

		forventninger vil med forslaget ikke blive skuffet, idet udbetaling af tilskuddet sker mindst på det niveau, der var kendt af ansøger og som berettiget kunne forventes på tidspunktet for ansøgning.
Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at den første ansøgningsrunde under nye EU-regler med de nye bio-ordninger er afsluttet, og det har vist sig, at der i varierende grad er underansøgning på alle nye bioordninger. Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at der var en fleksibilitet til at håndtere dette første år i den nye reform uden behov for at bruge en egentlig formel programændring, som der kun er begrænset adgang til.</p> <p>Under de foreliggende omstændigheder, hvor alternativet er, at pengene sendes tilbage til EU, kan Landbrug & Fødevarer for 2023 bakke op om justeringerne, der alle ligger inden for det kompensationsbehov (meromkostninger og indkomsttab), som Københavns Universitet har beregnet på de enkelte ordninger. Det er helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der er fuld udnyttelse af de afsatte midler under EU's landbrugspolitik.</p> <p>Forslaget til programændring viser at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Max-satsen for biodiversitet og bæredygtighed hæves til 4521 kr. fra de udmeldte 2740 kr. • Max-satsen for Ekstensivering med slæt hæves til 5430 kr. fra de udmeldte 3526 kr. • Max-satsen for Miljø- og Klimavenligt græs hæves til 2084 kr. fra de udmeldte 1500 kr. • Max-satsen for Varieret planteproduktion hæves til 774 kr. fra de udmeldte 615 kr. • Basisstøtten til økologi hæves til 1430 kr. fra de udmeldte 870 kr. <ul style="list-style-type: none"> ○ Tillæg for kvælstofreduktion hæves til 1065 kr. fra 650 kr. ○ Omlægningstillæg hæves til 1795 kr. fra 1600 kr. 	<p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i forhold til de foreslåede justeringer i CAP-planen.</p> <p>I forhold til de arealbase-rede resultatmål (performancemål), så har en forøget fleksibilitet til udbetaling af et forhøjet enhedsbeløb (støttesats) ikke i sig selv betydning for opnåelse af resultatmålene, da opfyldelsen af disse alene er en funktion af den realiserede søgning til de forskellige tilskudsordninger. I det omfang det udbetalte enhedsbeløb (støtte-satsen) forøges i 2023 på baggrund af en underansøgning, så vil det altså ikke have en betydning for størrelsen på det ansøgte areal, som efterfølgende skal medregnes i opfyldelsen af resultatmålene.</p> <p>I den forbindelse gøres der opmærksom på, at de planlagte satser ikke forøges i den ekstraordinære planændring, men at det alene er fleksibiliteten til at udbetale en højere sats ved lavere søgning i det pågældende år, som forøges.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Frugt og bærtillæg hæves til 4775 kr. fra 4000 kr. <p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der savnes en klar melding på en række spørgsmål:</p> <p>Max-satsen for de fem bio-ordninger ændres i CAP-planen. Men hvad ender satsen med at være i 2023 for de ansøgere, der har søgt? Og hvordan planlægges kommende års ansøgningsrunder at blive håndteret?</p> <p>Selvom Landbrug & Fødevarer bakker op om en hævet sats i år, så er det helt afgørende, at der laves en grundig analyse af årsagerne til den manglende søgning, og at der laves justeringer samt etableres helt nye ordninger, der er attraktive for de landmænd, der frivilligt skal gå ind i ordningerne.</p> <p>Derudover ønsker Landbrug & Fødevarer en redegørelse for, hvad justeringen af satserne betyder for de performancemål, herunder arealmål, som også er opstillet i CAP-planen. Hvis man ikke nedjusterer disse mål, vil man skubbe en øget indsats foran sig, som samtidigt er blevet dyrere pr. hektar. Hvordan planlægges dette håndteret?</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker desuden, at den manglende søgning viser, at det er afgørende, at der er tilgængelige og attraktive ordninger for alle landmænd. Man kunne med fordel bruge CAP-planændringen til også at udvide eksisterende ordninger. Herunder udvide bioordningen for biodiversitet og bæredygtighed til flere muligheder for investeringer i bæredygtig produktion, at tillade afgræsning på arealer med ekstensivering med slæt, ligesom man bør skabe rammerne for en klima-bioordning til kommende år. Det haster med at udvide eksisterende ordninger og udvikle nye, hvilket er en forudsætning for at komme i mål.</p> <p>Et sidste obs-punkt er, at de øgede satser forvinder konkurrencen med de tilskudsordninger, der er i landdistriktsprogrammet. I lyset af at der er risiko for manglende hjemtagning af landdistriktsprogrammet 2014-2022, så vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der laves tilsvarende</p>	<p>Derudover bemærkes det, at de fastsatte arealbase-rede resultatmål har en årlig karakter, hvorfor en potentiel underopfyldelse i f.eks. 2024 ikke betyder, at målet for 2025 skal forhøjes yderligere.</p> <p>Dog er det vigtigt at understrege, at en vedvarende underansøgning på bio-ordningerne vil være problematisk, da det vil resultere i en kontinuerlig underopfyldelse af de fastsatte resultatmål. På denne baggrund er det vigtigt at afdække de bagvedliggende årsager, samt undersøge i hvilket omfang bio-ordningerne kan gøres mere attraktive, så der opnås en tilfredsstillende søgning, der i tilstrækkelig grad opfylder de fastsatte resultatmål i løbet af perioden.</p> <p>I den forbindelse kan det også være relevant at vurdere, om en eller flere af de fastsatte resultatmål skal nedjusteres, hvis det vurderes urealistisk at opnå det planlagte areal. En sådan ændring vil kræve en godkendelse af EU-Kommissionen.</p> <p>Forslagene til andre ændringer af CAP-planen noteres og indgår i det videre arbejde.</p> <p>Ift. landdistriktsprogrammet vurderer styrelsen ikke, at der er grundlag for at justere satserne for eksisterende tilsagn. Disse</p>
--	---	---

	<p>justeringer af satserne for plejegræs og økologisk arealtilskud.</p>	<p>satser er ikke tilknyttet en mulighed for at fastsætte en fleksibilitet ift. de udbetalte satser.</p>
<p>Fælles høringssvar fra Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Jægerforbund.</p>	<p>Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife-Danmark, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Jægerforbund (herafter 'foreningerne') finder det bekymrende, at der ikke har været den forventede søgning på bio-ordningerne generelt set og i særdeleshed den lave søgning på ordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Den manglende søgning på ordningen biodiversitet og bæredygtighed skyldes formentligt, at det for mange vil være økonomisk fordelagtigt at bortforpagte jorden som brak til opfyldelse af andre landbrugerens GLM 8 krav om 4 pct. ikke produktive arealer og dermed opnå en meget høj jordleje som følge af den store efterspørgsel, som muligheden for at opfylde GLM 8 med fjernbrak har afstedkommet. Foreningerne henviser i øvrigt til deres samtidige henvendelse (sammen med Økologisk Landsforening) af 31. maj 2023 om deres fælles syn på fjernbrak, herunder den efter deres opfattelse forordningsstridige accept af fjernbrak.</p> <p>Foreningerne mener, at dette alt i alt bør udløse en revision af den strategiske CAP-plan inden ansøgningsrunden 2024, således at planen bringes til at sikre opfyldelse af målet i biodiversitetsstrategien 2030 om at vende udviklingen for agerlandsfugle og bestøvere. Samt som beskrevet at sikre sammenhæng mellem habitaterne og genskabe meget forskelligartede landskabstræk på mindst 10 % af landbrugsarealerne på en lavere geografisk målestok, netop via den strategiske CAP-plan.</p> <p>Foreningerne bemærker, at en revision ligeledes bør sikre, at ubrugte midler anvendes til at fremme deres oprindelige formål fremfor at blive fordelt mellem ansøgerne, der jo allerede har accepteret den oprindelige støttesats. Foreningerne bidrager således meget gerne med input til graduering af satserne, så der gives mere til indsatser, der har større, positiv effekt på biodiversiteten (f.eks. iagttagelse af særlige hensyn ved brakudlæg, både hvad angår placering og forvaltning</p>	<p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i forhold til de foreslåede justeringer i CAP-planen.</p> <p>Det bemærkes, at den planlagte støttesats for de enkelte bioordninger ikke foreslås ændret. Det er fleksibiliteten ved mindre søgning, som øges.</p> <p>Landbrugsstyrelsen noterer sig de øvrige bemærkninger om mulige forklaringer på den lave søgning til bio-ordningerne, fjernbrak og graduerede satser efter biodiversitetseffekt m.m. Bemærkningerne tages med i det videre arbejde.</p>

	<p>samt forbedret design af småbiotoper m.v.). Herved kunne sikres et større afløb, kombineret med en større gevinst for naturen.</p> <p>Foreningerne finder derudover, at en oplagt model kunne være at genoverveje 50 %-kravet for udbredelsen af småbiotoper på mark-niveau og i stedet erstatte det med en max-grænse på et passende antal ha. Det ville give incitament for f.eks. hobby-brugere til at søge ordningen i større omfang.</p> <p>Foreningerne bemærker, at de i øvrigt kan være nervøse for, at den voldsomme øgning af satserne i år, som de forstår videreført næste år, men med udsigt til nedskrivning, hvis der bliver større søgning, vil gøre landbrugerne endnu mindre tilbøjelige til at søge ordningerne næste år, når de ikke på forhånd kan se, hvad de ender med at få udbetalt.</p>	
--	--	--

Videre proces

Overvågningskomitéens udtalelse fremsendes til EU-Kommissionen i forbindelse med fremsendelsen af forslaget til ekstraordinær ændring af CAP-planen. Desuden offentliggøres udtalelsen på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.